

คำวินิจฉัยของ นายมงคล ธรรม์กุล ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๕๘/๒๕๔๘

วันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๔๘

เรื่อง ศาลฎีกาส่งคำโต้แย้งของจำเลยให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔
กรณีประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

ศาลฎีกาได้ส่งคำโต้แย้งของนายประเสริฐ จงวิริยะวงศ์ จำเลย ในคดีหมายเลขคำที่ ๑๔๓๐๕/๒๕๔๒ คดีหมายเลขแดงที่ ๑๐๐๗/๒๕๔๓ ของศาลอาญา ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ในประเด็นว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๓ มาตรา ๒๖ ถึงมาตรา ๓๐ หรือไม่ โดยมีข้อเท็จจริงตามคำร้องสรุปได้ดังนี้

๑. พนักงานอัยการ สำนักงานอัยการสูงสุด โจทก์ และนายชูชาติ ศรีแสง โจทก์ร่วม ฟ้องนายประเสริฐ จงวิริยะวงศ์ เป็นจำเลยต่อศาลอาญา ฐานความผิด ครอบงำหรือผู้พิพากษาในการพิจารณาพิพากษาคดี ตามคดีหมายเลขคำที่ ๑๔๓๐๕/๒๕๔๒ โดยบรรยายฟ้องสรุปว่า

(๑) จำเลยได้กระทำความผิดกฎหมายหลายกรรม โดยครอบงำนายชูชาติ ศรีแสง นายจิระ บุญพจนสุนทร และนายวินัย วิมลเศรษฐ์ ซึ่งเป็นผู้พิพากษาศาลฎีกาในการพิจารณาพิพากษาชั้นฎีกาคดีแพ่งหมายเลขคำที่ ๘๓๓/๒๕๓๓ คดีหมายเลขแดงที่ ๒๒๗๕๕/๒๕๓๓ ของศาลแพ่งระหว่างนายประเสริฐ จงวิริยะวงศ์ (จำเลยคดีนี้) กับพวก รวม ๓ คน โจทก์ นางจ๊กเกี้ยว แซ่จู้ จำเลย เรื่องเช่าทรัพย์ ชับไล่ โดยเมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕ จำเลยคดีนี้มีหนังสือขอความเป็นธรรมถึงประธานศาลฎีกา ซึ่งมีข้อความในหนังสืออันเป็นการครอบงำนายชูชาติ ศรีแสง นายจิระ บุญพจนสุนทร และนายวินัย วิมลเศรษฐ์ โดยประการที่น่าจะทำให้บุคคลทั้งสามเสียชื่อเสียง ถูกครอบงำ

(๒) เมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๓๕ และวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๓๕ จำเลยยื่นคำร้องขอคัดค้านผู้พิพากษา โดยมีข้อความในคำร้องอันเป็นการครอบงำนายชูชาติ ศรีแสง โดยประการที่น่าจะทำให้นายชูชาติ ศรีแสง เสียชื่อเสียง ถูกครอบงำ นอกจากนี้ เมื่อวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๓๕ จำเลยได้มีหนังสือขอความเป็นธรรม ขอเปลี่ยนผู้พิพากษาต่อประธานศาลฎีกา โดยมีข้อความในหนังสือ

อันเป็นการคุ้มครองนายชชาติ ศรีแสง นายจิระ บุญพจนสุนทร และนายวินัย วิมลเศรษฐ์ โดยประการที่น่าจะทำให้บุคคลทั้งสามเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น ขอให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๑ และมาตรา ๑๕๘

จำเลยให้การรับสารภาพ

ศาลอาญาพิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๘ การกระทำของจำเลยเป็นความผิดหลายกรรมต่างกัน เรียงกระทงลงโทษ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๑ วางโทษจำคุกกระทงละ ๑ ปี และปรับกระทงละ ๑๐,๐๐๐ บาท รวมจำคุก ๔ ปี และปรับ ๔๐,๐๐๐ บาท จำเลยให้การรับสารภาพเป็นประโยชน์แก่การพิจารณาพิพากษา คดีมีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๗๘ กึ่งหนึ่ง คงจำคุก ๒ ปี ปรับ ๒๐,๐๐๐ บาท แม้การกระทำของจำเลยจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้พิพากษาและสถาบันศาลโดยส่วนรวม แต่เป็นเรื่องที่อาจบังเกิดขึ้นได้ในสภาพสังคมยุคโลกาภิวัตน์ และจำเลยได้ยอมรับผิดโดยเข้ามอบตัวพร้อมทั้งให้การรับสารภาพโดยมีการขอขมาโทษต่อผู้เสียหาย อันเป็นข้อเท็จจริงที่แสดงให้เห็นว่า จำเลยสมควรให้มีโอกาสได้กลับตนเป็นพลเมืองดี โทษจำคุกจึงให้รอการลงโทษไว้มีกำหนด ๒ ปี ไม่ชำระค่าปรับให้จัดการตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐

๒. โจทก์ร่วมอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน

๓. โจทก์ร่วมฎีกา ขอให้ศาลฎีกาลงโทษจำเลยสถานหนักโดยไม่รอการลงโทษแก่จำเลย

๔. จำเลยยื่นคำร้องต่อศาลอาญาลงวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๔๖ ขอให้ศาลฎีกาส่งคำโต้แย้งให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยความว่า คดีของจำเลยอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลฎีกาเนื่องจากศาลฎีกากำลังจะพิจารณาฎีกาของโจทก์ร่วมในปัญหาข้อเท็จจริง ในประเด็นว่า จะรอการลงโทษแก่จำเลยหรือไม่ ซึ่งโดยปกติแล้ว โจทก์ร่วมจะฎีกาปัญหาข้อเท็จจริงไม่ได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๕ แต่โจทก์ร่วมได้ขอให้ผู้พิพากษาศาลอาญาซึ่งลงชื่อในคำพิพากษาอนุญาตให้ฎีกา และผู้พิพากษาศาลอาญาดังกล่าวได้อนุญาตให้โจทก์ร่วมฎีกา คดีจึงเข้าสู่การพิจารณาของศาลฎีกา ซึ่งศาลฎีกาต้องอาศัยบทบัญญัติของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๑ มาบังคับกับคดีนี้ ศาลฎีกาจึงจะมีอำนาจพิจารณาซึ่งอาจจะพิจารณาไม่รอการลงโทษแก่จำเลยก็ได้ ซึ่งจะทำให้จำเลยถูกจำกัดเสรีภาพต้องนอนในเรือนจำนาน ๒ ปี ดังนั้น ศาลฎีกาจะนำบทบัญญัตินี้มาบังคับ

แก้คดีจำเลยไม่ได้ เพราะบทบัญญัติดังกล่าวบางส่วนที่ใช้กับคดี ในส่วนที่บัญญัติว่า “ถ้าผู้พิพากษาคนใดซึ่งพิจารณาหรือลงชื่อในคำพิพากษาในศาลชั้นต้นหรือศาลอุทธรณ์ พิเคราะห์เห็นว่าข้อความที่ตัดสินนั้นเป็นปัญหาสำคัญอันสมควรสู่ศาลสูงสุดและอนุญาตให้ฎีกา” ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ หลายมาตรา ดังต่อไปนี้ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๓ บัญญัติว่า “การพิจารณาพิพากษาอรรถคดีเป็นอำนาจของศาลซึ่งต้องดำเนินการตามรัฐธรรมนูญ ตามกฎหมาย และในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์” เพราะการที่บทบัญญัติดังกล่าวเปิดช่องให้ผู้พิพากษาซึ่งได้พิพากษาตามมาตรา ๒๑๕ ให้รอกการลงโทษแก่จำเลย และผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ได้พิพากษายืน โดยให้รอกการลงโทษแก่จำเลยแล้ว กลับบัญญัติให้ผู้พิพากษาดังกล่าวที่เห็นว่าข้อความที่ตัดสินนั้นเป็นปัญหาสำคัญอันควรสู่ศาลสูงสุดและอนุญาตให้ฎีกานั้น เป็นการกินคำ เนื่องจากจำเลยได้รับการรอกการลงโทษซึ่งคดีสิ้นสุดแล้วโดยไม่ถูกจำกัดสิทธิให้นอนในเรือนจำ กลับต้องให้ศาลฎีกาพิจารณาใหม่ว่าจะรอกการลงโทษหรือไม่ ดังนั้น ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๑ จึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๓ ใช้บังคับไม่ได้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ นอกจากนั้น บทบัญญัติดังกล่าวยังขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ ถึงมาตรา ๓๐ เพราะการบัญญัติให้ผู้พิพากษาที่ตัดสินให้จำเลยรอกการลงโทษแล้วกลับมาให้ศาลฎีกาพิจารณากลับความเห็นของผู้พิพากษาที่ตัดสินให้รอกการลงโทษไปแล้ว ทำให้จำเลยอาจถูกศาลฎีกาพิพากษาไม่รอกการลงโทษให้แก่จำเลย ซึ่งทำให้จำเลยถูกจำกัดเสรีภาพ ถูกจำกัด บทบัญญัติดังกล่าวจึงไม่เป็นธรรม ขัดต่อความสงบสุขของประชาชน เพราะผู้พิพากษาที่อ้างว่า พิเคราะห์เห็นว่าข้อความที่ตัดสินนั้นเป็นปัญหาสำคัญอันควรสู่ศาลสูงสุดและอนุญาตให้ฎีกานั้น ตามหลักศีลธรรมอันดีงามของประชาชนแล้ว จะต้องมิบบทบัญญัติให้อำนาจเฉพาะผู้พิพากษาที่ทำความเห็นแย้ง และพิพากษาไม่รอกการลงโทษแก่จำเลยเท่านั้น ดังนี้ เห็นได้ชัดเจนว่า คดีของจำเลยสิ้นสุดโดยการรอกการลงโทษแล้วกลับจะต้องถูกฟื้นคดีขึ้นมาใหม่ โดยบทบัญญัติดังกล่าวให้ผู้พิพากษาที่พิพากษาให้รอกการลงโทษลงชื่ออนุญาตให้โจทก์ฎีกา เพื่อพิพากษากลับให้จำเลยถูกจำกัด บทบัญญัติดังกล่าวจึงขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ เพราะการใช้อำนาจโดยองค์กรของรัฐทุกองค์กรต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ และเสรีภาพ ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญการที่จะตัดสินรอกการลงโทษและนำคดีมาพิจารณาใหม่เป็นการไม่คำนึงถึงเสรีภาพของจำเลย จึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘ เพราะบทบัญญัติประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาดังกล่าว

เป็นการละเมิดสิทธิและเสรีภาพต่อจำเลย และขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ เพราะ บทบัญญัติประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๑ เป็นการให้สิทธิศาลฎีกาตัดสินจำคุก จำเลย การจำคุกก็คือการจำกัดเสรีภาพให้บุคคลอยู่ได้เฉพาะในเรือนจำเป็นการกระทบกระเทือน สาระสำคัญแห่งเสรีภาพของจำเลย ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๑ จึงขัดหรือ แย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ ถึงมาตรา ๓๐ มีผลเป็นอันใช้บังคับมิได้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ จำเลยจึงขอให้ศาลอาญาส่งคำร้องให้ศาลฎีกาการพิจารณาพิพากษาและส่งความเห็นเช่นว่านี้ ตามทางการเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

๕. ศาลฎีกาพิจารณาแล้วเห็นว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๑ เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดี และไม่ปรากฏว่าเคยมีคำวินิจฉัยของศาล รัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น จึงให้รอการพิจารณาคดีไว้ชั่วคราวและส่งคำโต้แย้งของ จำเลยให้ศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง

ข้อกฎหมาย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

มาตรา ๖ รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ บทบัญญัติใดของกฎหมาย กฎ หรือ ข้อบังคับ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ บทบัญญัตินั้นเป็นอันใช้บังคับมิได้

มาตรา ๒๖ การใช้อำนาจโดยองค์กรของรัฐทุกองค์กร ต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ และเสรีภาพตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๒๗ สิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้โดยชัดแจ้ง โดยปริยาย หรือโดย คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ย่อมได้รับความคุ้มครอง และผูกพันรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล และ องค์กรอื่นของรัฐโดยตรงในการตรากฎหมาย การใช้บังคับกฎหมายและการตีความกฎหมายทั้งปวง

มาตรา ๒๘ บุคคลย่อมอ้างศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์หรือใช้สิทธิและเสรีภาพของตนได้เท่าที่ ไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น ไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดี ของประชาชน

บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้ สามารถยกบทบัญญัติแห่ง รัฐธรรมนูญนี้เพื่อใช้สิทธิทางศาลหรือยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดีในศาลได้

มาตรา ๒๕ การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพนั้นมิได้

กฎหมายตามวรรคหนึ่งต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปและไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่ง หรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง ทั้งต้องระบุบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายนั้นด้วย

บทบัญญัติวรรคหนึ่งและวรรคสองให้นำมาใช้บังคับกับกฎหรือข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายด้วย โดยอนุโลม

มาตรา ๓๐ บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ จะกระทำมิได้

มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น ย่อมไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม

มาตรา ๒๓๓ การพิจารณาพิพากษาอรรถคดีเป็นอำนาจของศาลซึ่งต้องดำเนินการตามรัฐธรรมนูญ ตามกฎหมาย และในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๒๑๘ ในคดีที่ศาลอุทธรณ์พิพากษายืนตามศาลล่างหรือเพียงแต่แก้ไขเล็กน้อย และให้ลงโทษจำคุกจำเลยไม่เกินห้าปี หรือปรับ หรือทั้งจำทั้งปรับ แต่โทษจำคุกไม่เกินห้าปี ห้ามมิให้คู่ความฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง

ในคดีที่ศาลอุทธรณ์พิพากษายืนตามศาลล่างหรือเพียงแต่แก้ไขเล็กน้อยและให้ลงโทษจำคุกจำเลยเกินห้าปี ไม่ว่าจะมิโทษอย่างอื่นด้วยหรือไม่ ห้ามมิให้โจทก์ฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง

มาตรา ๒๑๕ ในคดีที่ศาลชั้นต้นพิพากษาให้ลงโทษจำคุกจำเลยไม่เกินสองปีหรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ถ้าศาลอุทธรณ์ยังคงลงโทษจำเลยไม่เกินกำหนดที่ว่ามีห้ามมิให้คู่ความฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง แต่ข้อห้ามนี้มีให้ใช้แก่จำเลยในกรณีที่ศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้ไขมากและเพิ่มเติมโทษจำเลย

มาตรา ๒๒๐ ห้ามมิให้คู่ความฎีกาในคดีที่ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์พิพากษายกฟ้องโจทก์

มาตรา ๒๒๑ ในคดีซึ่งห้ามฎีกาไว้โดยมาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๕ และมาตรา ๒๒๐ แห่งประมวลกฎหมายนี้ ถ้าผู้พิพากษาคณะใดซึ่งพิจารณา หรือลงชื่อในคำพิพากษาหรือทำความเห็นแย้งในศาลชั้นต้นหรือศาลอุทธรณ์พิเคราะห์เห็นว่าข้อความที่ตัดสินนั้นเป็นปัญหาสำคัญอันควรสู่ศาลสูงสุดและอนุญาตให้ฎีกาหรืออธิบดีกรมอัยการลงลายมือชื่อรับรองในฎีกาว่ามีเหตุอันควรที่ศาลสูงสุดจะได้วินิจฉัย ก็ให้รับฎีกานั้นไว้พิจารณาต่อไป

ได้พิเคราะห์แล้ว มีประเด็นในเบื้องต้นว่า ผู้ร้องมีสิทธิให้ศาลฎีกาส่งคำโต้แย้งให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า

“ในการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายบังคับแก่คดีใด ถ้าศาลเห็นเองหรือคู่ความโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๖ และยังไม่มีความวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ให้ศาลรอกการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว และส่งความเห็นเช่นนั้นตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัย”

เห็นว่า กรณีตามคำร้องเป็นเรื่องที่ศาลฎีกาส่งความเห็นของคู่ความ ซึ่งโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดี ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาเพื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยเป็นกรณีที่ต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๒๖๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ผู้ร้องมีสิทธิให้ศาลฎีกาส่งคำโต้แย้งได้และศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยคำร้องนี้

ประเด็นพิจารณาต่อไปว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๓ มาตรา ๒๖ ถึงมาตรา ๓๐ หรือไม่ พิจารณาแล้ว เห็นว่ารัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๓ บัญญัติว่า “การพิจารณาพิพากษาอรรถคดีเป็นอำนาจของศาลซึ่งต้องดำเนินการตามรัฐธรรมนูญ ตามกฎหมาย และในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์” เป็นบทบัญญัติทั่วไป

ที่บัญญัติถึงอำนาจของศาลในการพิจารณาพิพากษาคดีความทั้งหลาย ส่วนประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๑ บัญญัติว่า “ในคดีซึ่งห้ามฎีกาไว้โดยมาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ และมาตรา ๒๒๐ แห่งประมวลกฎหมายนี้ ถ้าผู้พิพากษาคนใดซึ่งพิจารณา หรือลงชื่อในคำพิพากษาหรือทำความเห็นแย้งในศาลชั้นต้นหรือศาลอุทธรณ์พิเคราะห์เห็นว่าข้อความที่ตัดสินนั้นเป็นปัญหาสำคัญอันควรสู่ศาลสูงสุดและอนุญาตให้ฎีกา หรืออธิบดีกรมอัยการลงลายมือชื่อรับรองในฎีกาว่ามีเหตุอันควรที่ศาลสูงสุดจะได้วินิจฉัย ก็ให้รับฎีกานั้นไว้พิจารณาต่อไป” เป็นบทบัญญัติที่ยกเว้นการจำกัดสิทธิฎีกาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ ซึ่งห้ามคู่ความมิให้ฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง และมาตรา ๒๒๐ ในคดีที่ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์พิพากษายกฟ้องโจทก์ห้ามคู่ความฎีกาในทุกกรณีรวมทั้งปัญหาข้อกฎหมายโดยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๑ เปิดโอกาสให้คู่ความที่ต้องการจะฎีกาในคดีที่ต้องห้ามตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ และมาตรา ๒๒๐ สามารถฎีกาได้ แต่ต้องดำเนินการตามเงื่อนไขที่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๑ กำหนดไว้ คือ ผู้พิพากษาที่เคยมีส่วนในการพิจารณาในศาลชั้นต้นหรือศาลอุทธรณ์อนุญาตให้ฎีกา หรืออธิบดีกรมอัยการ (อัยการสูงสุด) รับรองในฎีกา คดีนั้นถึงจะขึ้นสู่การพิจารณาของศาลฎีกาได้เพราะผู้พิพากษาดังกล่าวรู้ข้อเท็จจริงในสำนวนเป็นอย่างดีและทราบว่าข้อความที่ตัดสินเป็นปัญหาสำคัญอันควรสู่ศาลสูงสุดได้วินิจฉัยอีกครั้งหรือไม่ เมื่อประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๑ เป็นกฎหมายที่ศาลใช้ในการดำเนินการพิจารณา ตามที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๓ บัญญัติให้การพิจารณาพิพากษาอรรถคดีเป็นอำนาจของศาล ซึ่งต้องดำเนินการตามรัฐธรรมนูญ ตามกฎหมาย และในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ ดังนั้นประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๑ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๓

สำหรับบทบัญญัติประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ ถึงมาตรา ๓๐ หรือไม่นั้น พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ เป็นบทบัญญัติที่กำหนดให้การใช้อำนาจโดยองค์กรของรัฐทุกองค์กร ต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ และเสรีภาพ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ เป็นบทบัญญัติที่รับรองสิทธิและเสรีภาพตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ทั้งโดยชัดแจ้ง โดยปริยาย หรือโดยคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ว่าได้รับความคุ้มครอง และยังทำให้สภาพบังคับของสิทธิเกิดผลขึ้นจริง โดยบัญญัติให้การใช้อำนาจรัฐในทุกระดับ

และทุกส่วนจะต้องผูกพันยึดถือปฏิบัติตามทั้งในการตรากฎหมาย การใช้บังคับกฎหมาย การตีความกฎหมาย รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘ เป็นบทบัญญัติยืนยันรับรองในการที่บุคคลจะอ้างศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือใช้สิทธิและเสรีภาพของตนได้ครบเท่าที่ไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น ไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน และเป็นบทบัญญัติประกันสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคล เมื่อใดที่สิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ถูกละเมิด บุคคลนั้นจะใช้สิทธิทางศาลหรือยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดีในศาลได้ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ เป็นบทบัญญัติที่ประกันความมั่นคงแห่งสิทธิ การจะจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลต้องกระทำภายใต้หลักเกณฑ์คือ ต้องอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้ ต้องกระทำเท่าที่จำเป็น และต้องไม่กระทบกระเทือนสาระสำคัญแห่งสิทธิและเสรีภาพนั้น และรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ เป็นบทบัญญัติที่บัญญัติถึงการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย ให้บุคคลมีความเสมอภาคกันในกฎหมาย และได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ดังนั้น รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ ถึงมาตรา ๓๐ ซึ่งเป็นบทบัญญัติทั่วไปที่คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพทั่วไป โดยมีได้ระบุไว้เป็นเรื่องหนึ่งเรื่องใด และการใช้สิทธิของกลุ่มความให้รับรองฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๑ แม้มิได้เป็นการใช้สิทธิตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ แต่เป็นการใช้สิทธิตามที่กฎหมายบัญญัติไว้โดยเฉพาะ และเป็นการให้โอกาสโจทก์และจำเลยโดยเสมอภาคกันเพื่อความยุติธรรม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๑ จึงมิได้กระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ และเสรีภาพตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ ดังนั้น ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๑ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐

อาศัยเหตุดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๑ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๓ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐

นายมงคล สระฐาน

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ